

C-22/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. január 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. december 15.

Felperes:

T. S. A.

Alperes:

Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Az alapeljárás tárgya

A Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (a nemzeti rádió- és televíziótanács elnöke, Lengyelország) határozata, amely a T. S. A. társaságot 10 000 PLN összegű bírsággal sújtotta a gyermekműsorok reklámok sugárzása céljából való megszakítására vonatkozó tilalom megsértése miatt.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy a törvény előtti egyenlőség uniós jog alapján alkalmazandó elvére tekintettel elfogadható-e, hogy a nemzeti jogalkotó különbséget tegyen egyrészt a lineáris audiovizuális médiaszolgáltató, másrészt a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató helyzete között a tekintetben, hogy a gyermekműsorok keretében sugározhatnak-e reklámot.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

„Úgy kell-e értelmezni a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) 4. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 20. cikkének (2) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. és 20. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárólag a televíziós műsorszolgáltatók számára tiltja meg, hogy gyermekműsoraik keretében reklámokat sugározzanak, míg e tilalom nem vonatkozik a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókra?”

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 11. és 20. cikk

A tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (HL 2010. L 95., 1. o.; helyesbítés: HL 2010. L 263., 15. o.), 4. cikk (1) bekezdése és 20. cikk (2) bekezdése

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (a rádióról és a televízióról szóló, 1992. december 29-i törvény), 16a., 47k. és 53. cikk

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 2016. október 2-án a T S. A. társaság (a továbbiakban: felperes) – televíziós műsorszolgáltató – reklámok sugárzása céljából megszakított egy általa sugárzott gyermekműsort. Ezzel megsértette a rádióról és a televízióról szóló törvényben foglalt, a gyermekműsorok reklám vagy televíziós vásárlás sugárzásának céljából való megszakítására vonatkozó tilalmat. E jogsértésért a Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (a nemzeti rádió- és televíziótanács elnöke) (a továbbiakban: alperes) 2017. szeptember 14-i határozatával 10 000 PLN összegű pénzbírságot szabott ki a felperesre.
- 2 A felperes e határozat elleni fellebbezését az első- és másodfokú bíróság elutasította. A felperes a másodfokú bíróság ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

- 3 A felperes által felvetett lényeges jogkérdés miatt a kérdést előterjesztő bíróság a jelen kérdést előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bíróságához (a továbbiakban: Bíróság) terjesztette elő, és elhalasztotta a tárgyalást.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 4 A felperes által felvetett jogkérdés a reklámok sugárzását korlátozó, a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (a továbbiakban: 2010/13/EU irányelv) 20. cikkének szövegéből eredő szabályoknál szigorúbb szabályok alkalmazásának elfogadhatóságára vonatkozik abban az esetben, amikor e szabályok nem felelnek meg az uniós jogszabályokban foglalt követelményeknek, nevezetesen nem felelnek meg a többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 20. cikkéből eredő egyenlőség elvének, valamint nem teljesítik az előírás vagy a tilalom hatálya egyértelmű meghatározásának szükségességére vonatkozó követelményt.
- 5 A felperes azt állítja, hogy a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokat kísérő reklámok korlátozására vonatkozó rendelkezéseket a lengyel jog nem szabályozza oly módon, hogy a törvény előtti egyenlőség feltétele teljesüljön. A rádióról és a televízióról szóló törvény szerint ugyanis a gyermekműsorok reklám sugárzása céljából való megszakításának tilalma nem vonatkozik a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokra. A hasonló vagy akár ugyanazon a piacon a televíziós műsorszolgáltatókkal versenyző, lekérhető szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokra ezért nem vonatkozik a gyermekműsorok reklám sugárzása céljából való megszakításával kapcsolatos korlátozás. Ez a tilalom csak a televíziós műsorszolgáltatókra vonatkozik.
- 6 A felperes álláspontja szerint a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatók és a televíziós műsorszolgáltatók helyzetének ilyen – az utóbbiak hátrányára történő – megkülönböztetése összeegyeztethetetlen a Charta 20. cikkéből következő törvény előtti egyenlőség elvével. A felperes ugyanis azt állítja, hogy az uniós jogi rendelkezések alapján a televíziós műsorszolgáltatókat és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókat hasonló szolgáltatásokat nyújtó, összehasonlítható jogalanyoknak kell tekinteni. A felperes szerint ugyanakkor nem vitatott, hogy a védett érdekek – a kiskorúak testi, szellemi és erkölcsi fejlődése és az emberi méltóság –, amelyek a reklámok gyermekműsorok keretében történő sugárzásának tilalmát hivatottak igazolni, ugyanúgy érvényesek a televíziós műsorok és a lekérhető audiovizuális szolgáltatások tekintetében is. A fentiekre tekintettel a felperes álláspontja szerint nem teljesül az ahhoz szükséges feltétel, hogy a nemzeti jogalkotó a 2010/13/EU irányelv rendelkezései által előírtnál szigorúbb szabályt alkalmazzon. Ez a feltétel az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint az, hogy az ilyen szigorúbb rendelkezés összeegyeztethető legyen az uniós joggal. A felperes úgy véli, hogy a

jelen ügyben a 2010/13/EU irányelvben foglalt szabályozást, pontosabban annak 20. cikke (2) bekezdését kell közvetlenül alkalmazni, amely szerint a gyermekműsorok közvetítése reklámmal minden egyes, műsorrend szerinti, legalább 30 perc hosszúságú időszakban pusztán egyszer szakítható meg, feltéve, hogy a műsorszám műsorrend szerinti időtartama a 30 percet meghaladja.

- 7 Az alperes rámutatott arra, hogy a törvény előtti egyenlőség elve összehasonlítható helyzetekben alkalmazható, amelyek közé nem tartozik a televíziós műsorszolgáltató, azaz a lineáris szolgáltató helyzete és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató, azaz a nem lineáris szolgáltató helyzete. A lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások ugyanis egyrészt a felhasználó számára rendelkezésre álló választási és befolyásolási lehetőségekben, másrészt a társadalomra gyakorolt hatásban térnek el a televíziós műsorszolgáltatásoktól. Az alperes szerint ez indokolja a lekérhető audiovizuális szolgáltatásokra előírt kevésbé szigorú szabályokat: e szolgáltatásoknak csak az 2010/13/EU irányelvben foglalt alapvető szabályoknak kell megfelelniük.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 8 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt kifejti, hogy a nemzeti jogalkotó által a 2010/13/EU irányelvnek a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1808 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetése keretében bevezetett szabályozás a jelen ügyben nem alkalmazható. Ezen átültetés részeként a rádióról és a televízióról szóló törvényt többek között egy olyan rendelkezéssel egészítették ki, amely lehetővé teszi a televíziós műsorszolgáltatók számára, hogy az egy óránál hosszabb időtartamú, gyermekműsornak minősülő filmet reklám sugárzása céljából megszakítsák. A felperes által megtámadott határozatot 2017. szeptember 14-én, tehát még a 2018/1808 irányelv elfogadását és a nemzeti jog módosításainak ezen irányelv átültetése keretében történő bevezetését megelőzően hozták.
- 9 A megtámadott határozat elfogadásának időpontjában hatályos jogi helyzet szerint a televíziós műsorszolgáltatóknak teljes mértékben tilos volt a gyermekműsorokat reklámok sugárzása céljából megszakítaniuk. E megoldás elfogadása a 2010/13/EU irányelv 20. cikkének (2) bekezdésében előírt szabály megtámadott határozat meghozatalának időpontjában hatályos szövegének szigorítását jelentette, amely szerint a televíziós célra készült filmek (a fikciós és nem-fikciós sorozatok, valamint a dokumentumműsorok kivételével), a filmszínházban történő bemutatásra szánt filmalkotások és a hírműsorok közvetítése televíziós reklámmal és/vagy televíziós vásárlással minden egyes, műsorrend szerinti, legalább 30 perc hosszúságú időszakban egyszer szakítható meg. A gyermekműsorok közvetítése reklámmal és/vagy televíziós vásárlással minden egyes, műsorrend szerinti, legalább 30 perc hosszúságú időszakban egyszer szakítható meg, feltéve, hogy a műsorszám műsorrend szerinti időtartama a 30 percet meghaladja.

- 10 A nemzeti jogalkotó a gyermekműsorok reklám sugárzása céljából való megszakításának teljes tilalmát bevezetve a 2010/13/EU irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel élt, hogy előírja, hogy a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatók az ezen irányelv által összehangolt területeken részletesebb vagy szigorúbb szabályoknak feleljenek meg. Az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének vége értelmében e lehetőség gyakorlásának feltétele az volt, hogy e szabályok megfeleljenek az uniós jognak.
- 11 A lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókra a gyermekműsorok reklámok sugárzása céljából való megszakításának e teljes tilalma nem vonatkozott.
- 12 A fentiek fényében kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatók és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatók helyzetére vonatkozó ilyen szabályozás – amely lehetővé teszi az utóbbiak számára, hogy reklámok sugárzása céljából megszakítsák a gyermekműsorokat – megfelel-e az uniós jognak, különösen a törvény előtti egyenlőség elvének.
- 13 A Charta 20. cikke értelmében a törvény előtt mindenki egyenlő. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlőség ezen általános elve megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, amennyiben az ilyen bánásmód objektíve nem igazolható. Az eltérő bánásmód akkor igazolható, ha objektív és észszerű megfontolásokon alapul, azaz kapcsolatban áll a szóban forgó szabályozás által indokoltan elérni kívánt céllal, illetve arányos az e bánásmód által elérni kívánt céllal.
- 14 Itt utalni kell arra, hogy bár a 2010/13 irányelv (58) preambulumbekkezdése szerint „[a] lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások egyrészről a felhasználó számára rendelkezésre álló választási és befolyásolási lehetőségekben, másrészről a társadalomra gyakorolt hatásban térnek el a televíziós műsorszolgáltatásoktól. Ez indokolja a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokra előírt kevésbé szigorú szabályokat: e szolgáltatásoknak csak az ezen irányelvben foglalt alapvető szabályoknak kell megfelelniük”, azonban – amint arra az (59) preambulumbekkezdés rámutat – „[a] jogalkotók, a médiaipar és a szülők számára aggodalmat jelent az audiovizuális médiaszolgáltatásokban megjelenő káros tartalom elérhetősége. Új kihívások is meg fognak jelenni, különösen az új platformokkal és az új termékekkel kapcsolatban. Ezért olyan szabályokra van szükség, amelyek valamennyi audiovizuális médiaszolgáltatásban, ideértve az audiovizuális kereskedelmi közleményt is védik a kiskorúak fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődését, valamint az emberi méltóságot.” A fentiek fényében – a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően – el kell ugyan ismerni, hogy a 2010/13/EU irányelvnek „nem célja a hatálya alá tartozó területekre vonatkozó szabályok teljes harmonizálása, hanem olyan minimumszabályokat ír elő, amelyeknek az Unióból származó és az Unión belüli vételre szánt adásoknak meg kell felelniük”, azonban „[a]nnak biztosítására, hogy a fogyasztók, mint televízió nézők érdekei teljesen és megfelelően védettek legyenek, alapvető, hogy

a televíziós hirdetésre bizonyos számú minimális szabály és norma vonatkozzék” (a 2010/13/EU irányelv (83) preambulumbekzdése).

- 15 A fentiekre tekintettel, figyelembe véve, hogy a nemzeti jogalkotó az általános közérdekre és a lineáris médiaszolgáltatások igénybe vevői, különösen a kiskorúak érdekében hivatkozva vezetett be szigorúbb szabályozást a műsorok reklám céljából való megszakításának elfogadhatósága tekintetében, kétség merül fel azt illetően, hogy nem kell-e ezt az érdeket mind a televíziós műsorszolgáltatók, mind pedig a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó műsorszolgáltatók által sugárzott műsorok esetében is ugyanolyan védelemben részesíteni. Ha e tekintetben megállapítást nyer a műsorszolgáltatók e két csoportjával szembeni eltérő bánásmód, akkor kétséges, hogy a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatóknak a gyermekműsorok reklám sugárzása céljából való megszakítását teljes mértékben megtiltó nemzeti szabályozás – a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókra vonatkozó azonos tilalom megfogalmazásának hiányában – megfelel-e az uniós jognak, és különösen a törvény előtti egyenlőség általános elvének.
- 16 Mivel úgy tűnik, hogy a reklámok gyermekműsorok keretében való sugárzásának tilalmát igazoló védett érdekek – a kiskorúak testi, szellemi és erkölcsi fejlődése és az emberi méltóság – a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatók által sugárzott műsorokra és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatók által sugárzott műsorokra egyaránt vonatkoznak, kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy ezeknek a hasonló jellegű szolgáltatásokat hasonló piacon nyújtó vállalkozásoknak a helyzete e tekintetben eltérően kezelhető-e oly módon, hogy szigorúbb szabályokat csak egyikük tekintetében írnak elő.
- 17 Ez a kétség annál is inkább megalapozott, mivel az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv már hivatkozott (59) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a fent említett értékeket védő szabályokra valamennyi audiovizuális médiaszolgáltatásban szükség van. Ugyanakkor továbbra sem világos, hogy a két műsorszolgáltatói csoport jogállása és az általuk nyújtott szolgáltatások jellege alapot ad-e arra a feltételezésre, hogy hasonló helyzetben vannak, és így a Charta 20. cikke szerinti egyenlőség elvének megfelelően egyenlő bánásmódban kell részesülniük. Meg kell ugyanis jegyezni, hogy a 2010/13/EU irányelv a lineáris és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások megkülönböztetésén alapul, rámutatva arra, hogy azok a felhasználó számára rendelkezésre álló választási és befolyásolási lehetőségekben, másrésről a társadalomra gyakorolt hatásban eltérnek egymástól. Kétség merül fel azonban azzal kapcsolatban, hogy az audiovizuális kommunikáció biztosításának formáját illetően fennálló ezen eltérések lehetővé teszik-e a reklámok gyermekműsorok keretében való sugárzásának lehetőségére vonatkozó korlátozásoknak kizárólag a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatók tekintetében történő bevezetését.
- 18 Figyelembe kell ugyanakkor venni, hogy bár a nemzeti jogalkotó a hatályos jogi helyzetben lehetővé tette a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatók számára a

gyermekműsorok reklám sugárzása céljából való megszakítását, ezt csak részben tette meg, mivel a tilalmat csak az egy óránál hosszabb filmek esetében oldotta fel. Ez a korlátozás nem vonatkozik a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókra. Ezért a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatók és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokat nyújtó médiaszolgáltatók helyzete tekintetében a 2010/13/EU irányelv 4. cikkének (1) bekezdése alapján eljáró nemzeti jogalkotó által alkalmazott eltérő bánásmód elfogadhatóságával kapcsolatban a fentiekben megfogalmazott kételyek a jelenleg hatályos jogi helyzetben is fennállnak.

MUNKADOKUMENTUM